

RODOLJUB.

Glasilno „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane do konca 1891. leta 40 kr., potem pa 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

12. številka.

V Ljubljani, dne 19. decembra 1891.

I. leto.

Našim prijateljem!

Skoraj bo preteklo prvega polleta, odkar je „Slovensko društvo“ sklenilo ustanoviti si lastno glasilo ter je izdalo prvo številko „Rodoljuba“. Takrat smo na čelu našega lista jasno povedali, kaj je narodno-napredno stranko napotilo do tega koraka in kako nalogo si je stavil naš list. Odkar se je namreč rodila narodno-napredna stranka, od tedaj jelo se je trositi v narod slovenski, da je ta stranka brezverska in verskemu čutu naroda naravnost sovražna, „Rodoljubu“ pa se je še nerojenemu prorokovalo, da bo sin belcebuba in antikrista. In da so vse te vesti zgolj laž in obrekovanje, da je tudi narodno-napredni stranki sveta naša katoliška vera in da usiljeni nam naš domači boj z našim verskim prepričanjem nima čisto nič opraviti — to dokazati tudi prostemu ljudstvu, stavil si je nalogo „Rodoljub“. Da smo to vsaj deloma že dosegli, za to so nam porok pritrdirila, dohajajoča nam iz različnih krajev domovine.

Poleg tega pa smo hoteli podati prostemu ljudstvu na vse strani neodvisen list, ki naj bi je podučil o pravičnem boju slovenskega naroda za obstanek svoj, ki naj bi širil narodno zavest, ki naj bi mu pa svetoval tudi v gospodarskih zadevah ter mu podajal sploh poštenega duševnega razvedrila za počilo odmerjene ure počitka. Ugovarjalo se nam je sicer, da je v tem pogledu naš list nepotreben in odveč, ker imamo Slovenci že dosti takih listov. To pa ni resnično, kajti dotični listi so deloma v takih rokah, da so narodno-napredni stranki naravnost sovražni ter ljudstvu podajajo strankarsko politiko, deloma pa so namenjeni le za gotove omejene kraje; vrh tega pa naše kmetske hiše nikakor še niso preplavljene s slovenskim berilom. Da pa „Rodoljubu“ ni nikakor namen, delati komurkoli iz dobičkarije umazano konkurenco in škodo, to razvida najbolje iz cene, ki smo jo postavili svojemu listu; ta cena je pač taka, da je držala dosedaj

LISTEK.

Speljani stiskači.

V nekem vinorodnem okraju na Slovenskem, v prijazni dolini, leži vas Zakotje. Prebivalci te vasi kakor vse okolice so premožni in prijazni ljudje, samo jedno napako jim očitajo njih sosedje ónstran gore — skopost.

Tedaj, ko se vrši naša povest, bili so v Zakotji hudi časi. Trtna uš ugnezdila se je bila v vinograde, in izvor vsega bogastva bil je v veliki nevarnosti. Zakotjani iskali so tu in tam pomoči, ali nikjer je niso dobili; jedini župnik, častiti gospod Andrej, kakor so ga imenovali navadno, tolažil je zbegane farane in obetal, da bo zastavil vse svoje moči in ves svoj upliv, da bode visoka vlada dajala vinogradnikom ameriškanske trte, katerih se ne prima trtna uš.

Gospod Andrej je bil prijazen in dober gospod in zato so ga tudi farani njegovi visoko spoštovali in zelo

ljubili, le kadar je bila bíra, tedaj je vsak dal kar najmenj mogoče. Gospod Andrej pa je blagega srca odpustil vse te male goljufije ter le tedaj, ako mu je kdo celo nepošteno kratil kar mu je šlo, dotičnika malo pogrjal.

Nekega jesenskega dne zbrani so bili občinski možje v županovi hiši in se posvetovali o važnih srenjskih zadevah.

Ko je bilo vse ugodno rešeno in so hoteli možje že oditi, pokašljal je župan prav imenitno in prosil posluha.

— Ljubi sosedje! začel je župan in vsi so takoj vedeli, da bo srenjski glavar povedal kaj znamenitega. Ljubi sosedje! Ta teden praznoval bode častiti naš župnik štiridesetletnico svojega pastirovanja. Štirideset let je tega, kar je bil gospod Andrej posvečen za mašnika in blizu toliko je tudi že tega, kar je kot mlad kapelan prišel v naš kraj. Storil je marsikaj za našo vas, učil nas je vedno vero ljubezni in spravljivosti in

naš list le narodna požrtovalnost in zato lahko ponosno rečemo, da je „Rodoljub“ gledé na obseg in vsebino danes najcenejši list na Slovenskem.

Danes, ko dovršujemo prvo polletje svojega delovanja, tedaj lahko z mirno vestjo trdimo, da smo se pošteno trudili, odzvati se obljubam, storjenim pri ustanovitvi in ako je tudi pri nas — kar radi priznamo — še marsikaj pomankljivega, tedaj je pač treba pomisliti, da je vsak začetek težak. Pri nas pa je bil začetek še posebno težak, kajti takoj sprva jela se je „Rodoljubu“ z vsemi mogočimi a malokrat poštenimi sredstvi zapirati pot v narod. Potrpeli smo marsikaj, ker smo upali, da se bodo naši nasprotniki venderle iz našega delovanja dali prepričati, da so nam krivično spodtikali slabe namene. Žalibog se je pa tudi tu do sedaj uresničil stari pregovor, „da je strast slepa“ in prišlo je tako daleč, da smo morali svojo čast braniti pred sodiščem. Navadno pa to ni mogoče, ker se le na tihem ruje zoper nas in ker so naši preganjanci toliko previdni, da ne imenujejo imen, toliko pošteni pa zopet ne, da bi javno priznali, kar so na tihem govorili in koga so mislili. Tako se tedaj zoper nas dela in tako se begajo naši prijatelji.

Sedaj pa mi vprašamo: smo-li do sedaj le jedno besedo zapisali zoper duhovski stan? Gotovo ne in zato je grda laž trditev, da je pohujšljiv in slabega duha naš list. Po tistem potu kakor dosedaj, pa bomo hodili tudi vnaprej in komur se ta pot ne zdi pravi, ta dokazuje s tem le, da ni prijatelj našega naroda in da se boji pri svojem početju našega nadzorstva, da se boji luči in javnosti. Takim ljudem nasprotovati ter svariti pred njimi si pa štejejo v sveto dolžnost, kajti le oni so zakrivili domači prepir in čim preje se bomo znebili teh ljudi, tem preje se bo povrnil v našo domovino zopet toli potrebni mir, bosta zopet v lepi stari slogi delovala v prid naroda duhovski in posvetni stan.

Ker so torej naši nameni čisti in pošteni, zato danes prosimo naše prijatelje, da nam ostanejo zvesti tudi v novem letu ter da nam pridobé mnogo novih članov in naročnikov. Kolikor bolj bo razširjen „Rodoljub“, tem uspešneje bo zamogel vršiti svojo nalogo in tem lepše se bo zamogel razvijati. Na delo torej! Nadejaje se obilnega odziva tej prošnji, želimo vsem svojim bralcem vesele praznike in srečno novo leto!

Politični pregled.

Delegaciji, to so tisti avstrijski in ogerski poslanci, kateri so voljeni, da se posvetujejo v vseh zadevah, ktere so vkupne obema državnima polovicama, zvršili sta svoje posle in presvetli cesar potrdil je vse sklepe, ktere sta bili storili. Zdaj zboruje le še **državni zbor**, v katerem se posvetujejo še vedno o državnem proračunu za leto 1892. Ta razprava je zelo zanimiva, zakaj to je jedina prilika, katero imajo narodovi zastopniki, da izrečejo javno vse svoje želje in pritožbe. Ker vlada še vedno nima zanesljive večine, so vse razmere med stran-

kami tako zmedene, da se že nihče več ne spozna. Levica, kakor se imenujejo Nemci in njih privrženci, so sicer silno vladoželjni ali grof Taaffe jim ne mara izročiti povodca in zato si ne vedo na nobeno stran pomoči. V to svrhu, da bi se ustanovila Nemcem všečna večina, zvezali bi se ti sicer radi s Poljaki, ali Poljaki so navihanci in se drže zmerom le vlade, ker jim je ta v dosego raznih dobrot zelo naklonjena, že zategadelj, ker jo Poljaki vedno in v vsakem slučaju podpirajo. Nekaj časa sem se govoril, da se Poljaki branijo Nemcev z vsemi

zato predlagam, da mu občina za ta slavnostni dan kaj primernega pokloni.

Možje so z glavami kimali in na ta način pritrjevali županu.

— Najprimernejše darilo, povzel je zopet župan, bilo bi gotovo sodček vina. Zato predlagam, da kupi občina gospodu župniku Andreju sodček vina in izjavljam, da sem pripravljen prodati občini vedro vino za pol ceneje, kakor ga prodajam drugim.

— Ho! Tega pa že ne! oglasili so se vsi možje nakrat in Korošček Urh, posebno jezičen in muhast možiček, pristavil je hudobno: Naš župan bi rad svoj tepkovec dobro prodal, iz tega pa ne bo nič, in ne bo!

Župana so te besede močno razžalile, tako da je koj umaknil svoj predlog. Možje so naposled po dolgem posvetovanju ukrenili, da bo občina župniku podarila sodček vina, da bo župan dal sod na posodo vsak občan

pa da bode prinesel steklenico vina — kar bo mankalo, se bode pa prililo vode.

Možje so bili s tem svojim sklepom zelo zadovoljni in začeli drugi dan prinašati vino, župan se je le čudil, da so bile vse steklenice temne. Ko je bil sod poln, šel je župan z dvema odbornikoma k gospodu župniku, mu v imenu občine čestital in izročil — sodček vina.

Gospod župnik Andrej bil je zelo ginjen tolike naklonjenosti svojih faranov in ko je prišel drugi dan cerkovnik čestitat, ukazal je kuharici, da prinese bokal poklonjenega vina. Med tem, ko je kuharica v kleti pristavila in nabila sod, povedal je bil cerkovnik, na kako čuden način so hvaležni farani napolnili sodček. V tem hipu pride kuharica z bokalom in pravi:

— Poglejte no, gospod župnik, kako čudno vino smo dobili — kar belo je!

Župnik in cerkovnik se nista mogla prečuditi, a ko sta pokusila vino, spoznala sta, da je pristna — voda.

štirimi, in da skušajo zopet ustanoviti prejšnjo desnico, ki je bila navidezno prijazna Slovanom, ki pa v resnici ni mogla zanje doseči ničesar. Poljaki bi se, seveda če bi to bilo vladi všeč, radi združili s Čehi, Slovenci in nemškimi konservativci v vladno stranko, a junaški Čehi nečejo pristopiti taki večini, katera ni ne krop ne voda, ampak zahtevajo, da naj se vlada odločno izreče, jeli hoče dati Slovanom kar jim gre po božjih in človeških pravicah, ali ne. To je uzrok, da sedanja vlada še vedno nima večine in da tudi slovenski poslanci omahujejo zdaj na to, zdaj na ono stran. Naši poslanci začeli so zadnji čas nekoliko odločneje postopati. Stavili so do vlade že več interpelacij o različnih nepostavnostih, katere se gode proti Slovanom, a odgovora še niso dobili, kajti vlada se rada potuhne, kadar je treba priznati, da se je komu godila krivica. Tudi pri posamnih točkah proračuna oglašali so se naši poslanci in se krepko potegali za naše pravice. Poslanec dr. Gregorčič govoril je jako temeljito o razmerah pri poštnih uradih na Goriškem in pojasnil postopanje s Slovenci, katerim se ne da ne mrvica, vzlic temu, da jim gre ravnopravnost po postavi, Tudi o razmerah pri sodnijah, kjer nihče ne spoštuje ukazov gledé porabe slovenskega in hrvatskega jezika, govoril je dr. Gregorčič izvrstno. Dal Bog, da bi tudi kaj pomagalo, toda naši ministri ne marajo Slovanov in se nikdar ne podvzajajo, da bi odpravili krivice, katere se gode Slovanom. — Zdaj so prišle v državnem zboru na dnevni red nove trgovinske pogodbe, katere je sklenila naša država z Nemčijo, Italijo, Belgijo in Švico. Vsled teh novih pogodb bodo vse te države znižale carine za vse svoje izdelke. Za Avstrijo ne bodo te pogodbe nič kaj prida, kajti odslej bodo Nemci in Italijani uvažali v naše dežele svoje izdelke in s tem delali konkurenco našim obrtnikom. Za Ogersko bodo seveda te pogodbe zelo koristne, zakaj odslej se bode ogersko žito prodajalo lahko na Nemško, kjer trpé vedno pomankanja, zato se bode pa pri nas toliko bolj podražilo. — **Deželni zbori** sklicali se bodo šele na spomlad in se bodo pobirale deželne

priklaide še nadalje, ker je cesar to dovolil. Nekateri deželni odbori pa s tem niso zadovoljni in zahtevajo, da je po zmyslu zakona sklicati deželne zборе vsaj za nekaj dnij in to še pred novim letom, da bodo ti deželni zbori sami dovolili pobiranje davkov in priklad. Ker vlada to stališče pripoznava, sklicala bode nekatere deželne zборе še pred novim letom, mej temi tudi štajerski deželni zbor. — Na **Ogerskem** se pripravljajo vse stranke za volitve, katere se bodo vršile na spomlad. Posebno močno agitujejo opozicijske stranke in kakor vse kaže, zmagale bodo tudi v mnogih krajih, kjer so doslej volili vedno vladne privržence. — **Hrvatski deželni zbor** zboruje že nekaj tednov. Vlada stavila je nekaj zakonskih predlogov, kateri ne ugajajo opoziciji, zakaj ti zakoni niso deželi na korist, ampak samo namenjeni, da utrdé vladno moč in vladni upliv. — Na **Ruskem**, kjer je velika lakota, prepovedala je vlada izvažanje žita. Nemški listi javljajo vsak dan, da se Rusija pripravlja na vojsko in da zbira silne množine vojakov in živeža ob naši meji. Koliko je na tem resničnega, je težko povedati. — Na **Nemškem** posvetuje se sedaj državni zbor o novih trgovinskih pogodbah, o tistih, katere so tudi v našem državnem zboru na dnevnem redu. Tem pogodbam, ki so za Nemce zelo koristne, ne nasprotuje drug nihče, kakor nekateri plemenitaši, ki imajo velika posestva in se bojé, da se bode cena poljskim pridelkom znižala zato, ker se bode na Nemško vozilo mnogo žita iz Ogerske. Ti nasprotniki pogodb so mislili, da jim bo prišel na pomoč nekdanji državni kancelar knez Bismarck, a ta se je naposled skujal in tako je gotovo, da bo državni zbor nemški vsprejel predlagane trgovinske pogodbe z velikansko večino. — Na **Italijanskem** bila je v narodni zbornici huda razprava zaradi tega, ker hočejo jedni, da bi bil sv. oče papež tudi posveten vladar in da mu naj Italijani vrnejo Rim, katerega so mu bili vzeli pred 20 leti. V tej razpravi zmagala je vlada, ki se drži načela, da je Rim nerazdružljiv del italijanske kraljevine in da je papež kot glavar katoliške cerkve tudi tako po vsem svetu

— Ha — zinil je prvi cerkovnik, vodo so nanegli v sod! Vsak si je mislil, saj bo sosed vina prinesel, malo več ali malo menj vode, ne bo nič škodilo. Jaz jim bom dal, jaz —

— Pusti jih, rekel je župnik, saj jih poznaš, kakšni da so, pošteni in dobri — a skopi čez vse!

— Ne, rotil se je cerkovnik, jaz jim bom dal, le mene slušajte gospod župnik. Postavite nocoj sod na dvorišče — a prazen — bomo videli, če ga ne bodo napolnili ti grdi stiskači.

— Cerkovnik je odšel in župnik ukazal je kuharici naj stori, kakor je cerkovnik naročil.

V Zakotji ni imel nihče tako zbadljivega jezika, kakor cerkovnik in zato se mu ljudje niso radi zamerili. Cerkovnik je to vedel in zato je koj, ko je zapustil župnika, začel hoditi okolu vseh občanov in vsekemu je rekel:

— Čujte sosed! Kaj se je zgodilo gospodu župniku. Včeraj mu je občina poklonila sodček vina, nocoj pa se

mu je sanjalo, da je jeden izmed Vas ulil v sod namestu vina — vode, in sanjalo se mu je tudi, kdo da je to bil. Gospod Andrej je rekel, da bode v nedeljo tistega v cerkvi imenoval in pokazal. Sod pa je postavil na dvorišče, da bi dotičnik še lahko svojo lopovščino popravil.

Skopi farani so se vsi ustrašili sramote in ker je bil vsak namesto vina ulil vode v sod, je tudi vsak, ko se je naredila noč, skrivši se zmuznil na dvorišče farovža in ulil v sod pristnega vina.

Drugo jutro bil je sod poln. Gospod župnik Andrej smijal se je od srca cerkovnikovi prekanjenosti in ga povabil na večerjo. Ker je pa tudi kuharica dala cerkovniku bokal vina, nalezel se ga je tako, da je, vračajoč se k domu, na ves glas ukal in vriskal, na vse zadnje pa še s hripavim glasom zapel staro pesen vinskih bratcev: „Sladko vince piti, to me veseli“

spoštovan in ljubljén, če tudi ni posveten vladar. — Na **Francoskem**, kjer so bili pred kratkim obsodili nekega nadškofa na 5000 frankov globe, je bila tudi taka razprava. Tam so zahtevali nekateri, da naj se loči država in cerkev, to je, da naj bo cerkev stvar, v katero se naj država nič ne utika, in da naj se vsak tiste vere in cerkve drži, katere se hoče. Ravno tako bi pa tudi cerkev ne smela zahtevati od vlade nikake podpore. Ta predlog pa ni obveljal. — Na **Rumunskem** se vedno ministri menjavajo. Komaj je kdo postal minister, že se mora

komu drugemu umakniti. Da to ni deželi na korist, se samo ob sebi razume. — Tudi na **Srbskem** so vedno kake zmešnjave. Radikalna stranka, ki je zdaj nekaj časa sem na krmilu, se je razcepila, tako da se je bati, da bodo, kadar se snide narodna zbornica, nove spremembe v ministerstvu. — **Bolgarija** priredila bode prihodnje leto veliko deželno razstavo. Mej Francosko in Bolgarijo ponehale so vse zveze, ker je vlada bolgarska iztirala nekega novinarja. — Na **Kineškem** še zdaj niso udušili ustanke, ki je v prvi vrsti naperjen proti kristijanom.

Dopisi.

Jelični Vrh pri Idriji 1. decembra. „Kdor govoriti kaj ne vé, ta vreme hval' al' toži“. Tako je bilo nekdanj. Zdaj pa menda bo drugače, zdaj bo takó, da tist, ki srečno pripleza čez prag osme šole in postane kandidat nekega sicer časti vrednega stanu, zabavlja „Rodoljuba“ in rodoljubom, če drugega govoriti ne vé. Gori od sv. Magdalene je nekdo nekaj takega zadnjič pisal v „Domoljuba“, pisal pa je v Ljubljani „za vodó“. Mlad je še in pred kratkim je še bil podpore potreben od tistega, katerega zdaj v omenjenem listu napada. Ta dobrotnik mu je sedaj „Jurče“, menda zato, ker je bil tako nepreviden, da ga je podpiral. „Jurče“ se seveda ne zmeni kaj za to, kakšne misli ima nazadnje o njem kak nehvaležni mladenič. Mladenič pa naj pazi, da ga drugi ne bodo „opraskali“, ko ga bodo spoznali. Takrat ga tudi „Domoljub“ ne bo rešil.

Z Dolenjskega 12. decembra. (Dolenjskim Novicam.) V 10. številki „Rodoljuba“ natisneno je bilo moje dobrohotno svarilo do kranjskih vinščakov, naj nikari ne pačijo vina, ker si s tem sami škodujejo. Napisal sem bil to svarilo v pouk, naslanjaje se pri tem na svoje skušnje, ki sem si jih pridobil pri nakupovanju vina. Namen mi je bil torej dober in plemenit in zato sem se zatekel k „Rodoljuba“, ker je to list, ki ne izhaja zavoljo „gšefta“, ampak zavoljo naroda. To pa ni bilo všeč v Novem mestu izhajajočim „Dolenjskim Novicam“ in zagnale so se v „Rodoljuba“, pa prav nerodno, zaradi tega, ker je priobčil moj dopis. Kdor prebere tisti članek v „Dolenjskih Novicah“ bo takoj priznal, da je ravno tako neumen, kakor krivičen, in spoznal bo, da je na vsem Dolenjskem samo jeden človek „strokovnjak“, ki zna tako hudobno pisati. Jaz sem svaril naše ljudi, naj mej grozdni mošt ne mešajo sadnega mošta in ob boben svojega strokovnjaštva nabijajoči pisatelj, pride po dolgem „strokovnjaško“-puhlem besedovanji sam do zaključka: „In končno, ali smatrate res za tako velikansko napako, za tako veliko nepoštenost, ako kdo grozdni mošt s sadnim moštom pomeša“. In mož odgovarja na to svoje vprašanje, da to ni nikaka napaka in nepoštenost ter skuša z uzorno neukretnostjo dokazati, da je to nekak „prehodni stadij“. Dobro, gospod člankar, ako pa vi v svoji patentovani in nad vse vzvišeni

modrosti sami do tega zaključka pridete, da je „zdajšnji stadij“ prehodni stadij od grozdnega vina k sadnemu moštu, čemu se Vame zaganjate, ko vender s tem sami priznavate, da je to resnično kar sem pisal, da namreč mnogi vinščaki mešajo grozdni mošt s sadnim moštom, razloček je le ta, da jaz tega ne odobravam, vi pa to odobravate. Ves napad je torej iz trte izvit in vreden „Dolenjskih Novic“, ki veljajo 1 goldinar na leto pa še groša vredne niso.

Iz Celja dné 14. decembra. Slovenski živelj na Štajerskem se probuja vse bolj in narodna ideja se je že tako močno ukoreninila, da je ni več mogoče uničiti. Na vsem slovenskem Štajerskem napredujemo mi Slovenci, sosebno lepo pa v Celji, kjer je glavno taborišče dolenjštajerskih nemčurjev. Tudi narodna stranka ima tukaj vrle in delavne možé, kateri se neprestano in požrtvovalno trudijo, da utrdé stališče slovenski stranki. Ni še dolgo tega, kar so celjski Nemci kričali, da je Celje nemško mesto in tedaj jim je svet to tudi verjel, sedaj ne verjame tega nihče več, nego vsak, kdor količkaj pozna naše razmere, vé, da je v Celji zavedna in močna narodna stranka, katera se ne da kar meni nič tebi nič uničiti. Koliko lepo in za blagor naroda delujočih zavodov so nam ti možje že ustanovili, in sedaj zbrali so vse moči ter bodo postavili na najlepšem kraju v Celji „Narodni dom“, zavetišče slovenskemu narodnemu življenju, katero se bode vsled tega močno okrepilo. — V kratkem otvorila se bode nova železniška proga Celje-Velenje, katera bode za gospodarski napredek tega kraja velike važnosti a tudi mestu Celju na korist.

Z Bleda dné 16. decembra. (Naše občinske homati je.) Mnogo let županoval je na Bledu zagrizen nemškutar Janez Mallner, in županoval je ves čas po svoji volji, ne da bi se bil kaj zmenil za občinski odbor. Župan Janez Mallner delal je, kakor se mu je ljubilo — za srenjske može se pa ni brigal še toliko ne, kakor za lanski sneg. Ne da bi bil občinski svet kaj vedel, ukazal je popraviti šolsko poslopje, in ko so ga možje prijeli, rekel je, da bo vsa poprava veljala k večjemu 1000 gld. Naposled pa se je pokazalo, da je veljala 2300 gld. in tega niso bili davke plačujoči občani kar nič veseli, kajti vsak je lahko na prstih zračunal, da je poprava

plačana več kakor predrago. Občinski pregledovalci računov našli so med drugimi „malenkostimi“ tudi to, da je župan Janez Mallner „pozabil“ zapisati v račune velik znesek novcev — prebitek neke tombole. Vsled tega nepravilnega ravnanja izstopilo je 21 odbornikov iz občinskega starešinstva in slavna vlada bila je primorana poseči vmes in odstaviti župana Janeza Mallnerja, ker je Janez Mallner kriv še mnogih drugih nepravilnostij in prouzročil občini še mnogo drugih neprijetnostij. Vzlic temu torej, da je županoval Janez Mallner na škodo in na sramoto občine, usiljeval se je tudi še sedaj z nečuvno predrznostjo za župana in pri tem so mu pomagali nekateri gospodje, ki vedno trobijo, da so narodni se pa vender kaj radi zvežejo z nemškutarji, samo da bi škodovali narodu slovenskemu. Gospod Janez Mallner naj ostane pri svojem kopitu, naj odira tujce kakor hoče — kolikor bolj jih odira v svojem „hotelu“, toliko manj jih ima, ampak občino naj pusti pri miru. Mi potrebujemo zanesljivega, delavnega, spoštovanja vrednega in narodnega župana — za to mesto pa en Janez Mallner ni sposoben in ni. Prečuditi se pa ne moremo nesramnosti tistih ljudij, ki so se upali tega moža še priporočati in zanj agitovati. V sredo dne 16. decembra bila je končna volitev. Udeležba bila je velikanska in Mallnerjevi pristasi delovali so z nezaslišanimi sredstvi za svojega kandidata, tako da se je morala volitev zopet ustaviti in sicer za nedoločen čas.

Iz Ilirsko-bistriškega okraja na sv. Miklavža dan 1891. Hudi časi nastali so za nas kmete, ki imamo kaj opraviti z jaklaniško grajščino. Ta grajščina bila je nekdanj last barona Lazzarina in od francoskih časov sem smo posestniki iz Jaklanice, Verbice, Tupčan in Kuteževga vedno mirno in brez branitve paševali

svoje blago z grabljami na grajščinski gori. Tudi ko je postal najemnik grajščine g. F., je še šlo za silo in le časih dali smo se pogovoriti, da smo mu iz hvaležnosti opravili kako delo ali pa podarili kako ovco. Pred štirimi leti pa je kupil jablaniško grajščino nek gospod, bogataš iz Ilirske Bistrice, in od tistega časa sem smo reveži kmetje. Pravdati smo se morali s tem gospodom toliko časa, da smo zgubili vsled neprevidnosti, da smo časih kaj plačali, vse pravice na gori in sedaj naj bi pašo, katero smo toliko let brez skrbi uživali, drago plačevali. To je pač hudo, posebno ako se pomisli, da je naš glavni zaslužek reja ovac in da moramo čez zimo, ako se hočemo preživeti, že tako na Hrvaško, v Bosno in celo v daljno Galicijo za drvarje. Denarja nimamo, da bi žnjim plačevali pašo, polja tudi ne dosti, od česa naj tedaj živimo, ako bomo morali poprodati vsled neusmiljenja gospoda grajščaka svoje ovce? Dotični gospod bi vender moral pomisliti, da je grajščino dobil tako na pol zastonj in da bi ga prav nič ne bolelo, ako bi prepustil kmetom tisto revno pašo na skaloviti gori. Lepo in krščansko tedaj gotovo ni od njega, da nam tako neusmiljeno jemlje skoraj jedini zaslužek in da nam je vrh tega nakopal več stotakov pravnih stroškov. Naj vender pomisli, da vsak človek hoče živeti in da živi ne moremo pod zemljo. Vsaj si je on že tako največ svojega velikega premoženja zaslužil pri kupčiji s kmeti.

Ni čuda torej, da je ljudstvo silno razburjeno vsled novih razmer in da ne more gojiti spoštovanja in ljubezni do mogočnega soseda, ki zaradi zanj nezatnega dobička, tako grdo dela z nami, da nam primankuje že vsakdanjega suhega kruha. — Bog daj, da bi se tudi njegovo srce omehčalo, ker drugače ne vemo, kak bo konec.

Slovenske in slovanske vesti.

(Vabilo na naročbo.) V kratkem prestopil bode „Rodoljub“ v drugo leto svojega obstanka in zato prosimo vse častite naše gg. naročnike, podpornike in sotrudnike naj nam ohranijo svojo naklonjenost tudi nadalje ter nas podpirajo z obilo naročbo.

„Rodoljub“ pokazal je v kratkem času svojega obstanka, da zagovarja in brani svete pravice slovenskega naroda odločno in pošteno, pokazal je, da mu je pri srei sreča naroda slovenskega, takisto duševna kakor gospodarska, skratka, pokazal je, da je pravi **ljudski list**.

„Rodoljub“ prinašal bode tudi v drugem tečaju mimo političnih in kulturnih vestij, lepe zabavne listke, poročila o najnovejših dogodbah in kratke, vsaki hiši koristne gospodarske in druge poučne stvari.

Z ozirom na redno dopošiljanje „Rodoljuba“ prosimo torej vse gosp. naročnike in druge prijatelje, naj blagovolé obnoviti svojo naročbo vsaj do novega leta,

prosimo jih pa tudi, da priporočajo in razširjajo naš list mej svojimi znanci.

„Rodoljub“ velja za celo leto 70 kr.

Naročnina pošilja se „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo „Rodoljuba“.

(Darilo.) Presvetli cesar daroval je za šolo v Novi cerkvi pri Ptuju in za šolo v Runči nad Ormožem, vsaki po 100 glđ. iz svojega zasebnega premoženja.

(Vesela vest za Koroške Slovence.) Iz zanesljivega vira poročajo nekateri listi, da je naučno ministerstvo ugodilo prizivu koroških občin Št. Jakob v Rožni dolini in Tolsti vrh, kateri sta zahtevali, da bodi v odotnih ljudskih šolah učni jezik slovenščina. To je lepo božično darilo, katerega smo zelo veseli.

(Osobna vest.) Gospod Friderik vitez Schwarz, c. kr. okrajni glavar v Novem mestu, premeščen je iz

službenih ozirov v Istro in sicer v Pazin. Novomeščani so tega ukrepa slavne vlade prav veseli. Ker je gotovo še vsakomur v spominu, kar se je zadnji čas godilo v Novem mestu, pač ni treba pojasnjevati uzrokov, zbok katerih je bil premeščen gosp. Friderik vitez Schwarz.

(Občinske volitve na Koroškem.) Že v zadnji številki smo javili, da so se začele na Koroškem občinske volitve in da so zmagali Slovenci v nekaterih občinah vzlic hudemu pritisku nemških nasprotnikov. V Kotmari vesi je slovenskih odbornikov osem, nemškutarjskih pa čvetero. Nemškutarji niso mogli dobiti večine, čeprav so imeli v komisiji samo svoje ljudi in si pomagali z nepostavnimi sredstvi. — V Libučah delali so nemškutarji ravno tako, kakor v Kotmari vesi, pa jim ni nič pomagalo, zmagali smo mi. — V Žihpoljah zmagali so nemškutarji, ker so nepoštano ravnali. — V Št. Jakobu v Rožni dolini zmagala je narodna stranka, navzlic grozovitemu pritisku in nezaslišanim protizakonitostim nemškutarjev, v vseh treh razredih. Borba je bila huda, volilcev pa toliko, kakor še nikdar poprej. — V Svetini vesi hočejo nemškutarji strmoglaviti dosedanega uzornega župana Štiha zato, ker je naroden. Vsled raznih nezakonitostij, s katerimi bi si nemškutarji radi pomagali, morala se je volitev že v drugič odložiti. Upamo, da bodo naši možje ostali trdni in se ne dali preslepiti. — Na Bistrici in v Svečah, kjer so tudi nemškutarji napeli vse svoje moči in hoteli zmagati s sleparskimi in goljuživimi sredstvi, zmagali so narodnjaki s sedmimi odborniki, nemškutarji pa s pomočjo fužinskih uradnikov in učiteljev s petimi. Pritisk je bil nezaslišan, zaradi tega pa zmaga toliko bolj slavna. Tudi po drugih krajih Koroške se naši dobro drže in upamo, da se bodo povsod lotili pogumno boja in si priborili prvo postojanko, občine, da nam ne bodo več gospodovali ošabni Nemci, da bomo na svoji zemlji sami gospodarji.

(Shod katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.) Dne 30. novembra bil je pri Fari poleg Prevalj shod tega za koroške Slovence prevažnega društva in zbralo se je do 150 volilcev posestnikov in mnogo drugega občinstva. Deželni poslanec, velezaslužni g. Gregor Einspieler pozdravil je kot društveni predsednik vse navzočnike in potem poročal o svojem delovanju v zadnjem zasedanju deželnega zbora. Volilci izrekli so svojemu poslancu popolno zaupanje. — Društveni podpredsednik g. V. Legat poročal je na to o društvenem delovanju in o sedanjem političnem položaju prav popularno in umljivo. Poudarjal je posebno važnost občinskih volitev na Koroškem in spodbujal Slovence, naj gredo pogumno v boj za svoje pravice in naj se ne dajo premotiti. — G. Einspieler govoril je o ljudskih šolah na Koroškem in na njegov predlog sklenilo se je, odposlati slovenskim državnim poslancem zahvalo za njih možato postopanje zlasti gledé koroških Slovencev. Govorili so še mnogi drugi gospodje jako nauduševalno tako da so bili vsi navzočniki veseli in zadovoljni sijajnega shoda.

(Vjekoslav Spinčić) izvrstni državni in deželni poslanec isterski, bil je za časa letošnje hrvaške deželne

razstave prišel v Zagreb kot vodja isterske deputacije. Pri tej priliki govoril je tudi o isterskih razmerah in se potezal za združitev Istre s Hrvatsko. Ta govor in pa uspešno delovanje Spinčićevo pri zadnjih državnozbornih volitvah bil je povod, da je prišel v disciplinarno preiskavo in bil odstavljen od profesure. Kakor se čuje, začela bode se proti dičnemu rodoljubu tudi kazenska preiskava, a prepričani smo, da se bode končalo vse ugodno za tega izbornega moža, ki si je za probudo in končno zmago slovanskih Istranov pridobil nevenljivih zaslug.

(Nova obrtna šola.) V Čepovanu na Goriškem ustanovila je vlada obrtno šolo za čipkarstvo, ter imenovala za učiteljico jako spretno moč, gospodičino Franico Podgornikovo. Čepovan je središče jako razširjenega čipkarstva, katero je velevažna domača obrt in na katere razvoj bode nova šola gotovo močno uplivala, na korist vsega prebivalstva.

(Slovanska božja služba na Reki.) Že zadnjič smo javili, da je začel reški župnik Bedini rogoviliti proti hrvatski božji službi na Reki in povedali smo bili, kako vznemirjeni in razburjeni so vsled tega reški Slovani. Ker spada Reka pod škofijo senjsko, ima v tej zadevi važen glas tudi senjski škof Posilović. Vsi kanoniki v Senju podpisali so zdaj slovesno spomenico za škofa, v kateri prosijo, da naj nikdar ne dovoli odpraviti slovansko službo božjo na Reki.

(Čuden gospod) nastavljen je v Delu pod Ljubljano za kapelana. Ta mož — če je to sploh mož — kliče se za Janeza Kalana, in se je zadnje nedeljo spravil nad „Rodoljuba“ ter hujskal ljudstvo z lažnjivimi trditvami proti nam. Ker se s takimi ljudmi ne maramo trgati, prepuščamo sodbo o tem postopanju razsodnim in pravičnim bralcem.

(„Mir“) se zove vsakih štirinajst dnij izhajajoči list, kateri je v prvi vrsti namenjen koroškim Slovincem. „Mir“ izhaja že deset let, in si je za lepi napredek koroških Slovencev, za buditev narodne zavesti in za razširjanje slovenskega narodnega programa pridobil nevenljivih zaslug. Nasprotniki naši na Koroškem imajo tri listi, katerih vsak je večji od „Mira“ in izhaja po večkrat, torej tudi laglje dela. Ti listi se trosijo v velikem številu med Slovence, ter begajo ljudstvo z vsakovrstnimi lažmi in zvijačami. Zato se čuje mej slovenskimi rodoljubi vedno pogosteje glas, naj bi „Mir“ vsaj po trikrat na mesec izhajal, da bi laglje spodbijal nasprotne liste in da bi Slovence laglje zbiral in vzdržal pod domačo zastavo, ker bi večkrat do njih govoril. Ker bi pa povečanje „Mira“ mnogo veljalo, prosi lastništvo prekornostnega tega časopisa vse dobrotnike, prijatelje, zaupne može in sploh podpornike in naročnike „Mira“, naj povprašuje vsak v svoji okolici: 1.) Koliko bolj premožnih rodoljubov bi bilo pripravljenih plačevati za trikratni „Mir“ v mesecu vsako leto po 2 gld. naročnine. 2.) Koliko manj premožnih rodoljubov bi bilo pripravljenih dajati vsaj po 1 gld. 50 kr. letnine. Ker bi taki prispevki omogočili „Miru“ izhajati po trikrat na mesec, je želeli, da bi se oglasilo veliko število podpornikov in naročnikov.

(Deželna trtnoušna komisija) imela je dne 17. decembra sejo, katero je bila sklicala visoka vlada na željo deželnega odbora kranjskega. Komisija posvetovala se je prav temeljito o razmerah naših vinogradov in o sredstvih, s katerimi bi se dalo pospeševati zasajevanje ameriških trt.

(Užitninski zakupniki na Kranjskem.) Dne 3. decembra vršila se je pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani javna dražba zakupa za pobiranje užitnene od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa za l. 1892. oziroma tudi za leti 1893. in 1894. — Zdražili so zakupništvo: za okraje Brdo, Idrija, Krško, Kočevje, Rateče, Kamnik in Kostanjevica — dežela Kranjska; za okraje: Radovljica, Zatičina in Tržič — Fran Fišer; za okraj Litija — Josip Dekleva; za okraj Metlika

— Dako Mlakar; za okraj Velike Lašče — Anton Žužek; za okraj Trebnje — Pintar in Bojanc.

(Ognjegasno društvo) ustanovili bodo v Dolu pod Ljubljano. Dne 4. decembra bil je ustanovni shod, na katerem so bili v začasni odbor voljeni nastopni gospodje: Št. Lemut, načelnik; Fr. I. Palme, graščak, Fr. Pevec in Jakob Kreč odborniki. Želimo novemu društvu, da bi se krepko razvijalo in lepo napredovalo na narodni podlagi.

(Nova posojilnica na Koroškem.) V kratkem osnovali bodo v Ziljski Bistrici na Koroškem novo posojilnico, trinajsto slovensko. To je dobro znamenje za zavednost naših rojakov, ki si na ta način pomorejo do gospodarske neodvisnosti od Nemcev.

Razne vesti.

(Najtežja žena v Evropi) bila je neka gospa Probstl, katere je te dni umrla na Bavarskem. Spomladi leta 1890. tehtala je že 4 cente in 30 funtov, pred svojo smrtjo pa že več kakor 5 centov. Pri pogrebu imeli so velike težave.

(Mrtvega našli so v Murici) pri Brucku na gorenjem Štajerskem 38 let starega rešetarja Lovrenca Oblaka iz Kočevja. Preiskava še ni dognala, je li je ponesrečil ali pa bil v vodo pahnjen siloma. Denarja niso našli pri njem nič.

(Samomor.) V Dobovem pri Brežicah službujoči učitelj Matija Zorman skočil je pred kratkim v Savo in utonil. Bil je že delj časa zelo otožen, tako da se je sploh sodilo, da je bolan na umu.

(Hripa) se razširja vse bolj in bolj, zlasti vsled vlažnega in meglenelega vremena. Pojavila se je že v nekaterih slovenskih mestih, zdaj pa tudi v Ljubljani, kjer razsajajo med šolsko mladino tudi ošpice tako hudo, da nameravajo zapreti nekatere ljudske šole.

(Redek slučaj.) Prihodnje leto je prestopno leto in ima torej mesec februarj 29 dnij, a pust je ravno na 29. dan tega istega meseca. Tako je bilo zadnji krat leta 1808 in bode zopet šele leta 1960.

(Za poškodovance.) Vsled povodenj prišli so v nekaterih krajih na Koroškem ondotni prebivalci ob vse svoje imetje, tako da je nastala velika revščina, zlasti v Trbižu. Presvetli cesar poklonil je sedaj iz svoje zasebne blagajne za te siromake svoto 1000 gld. —

(Na smrt obsojen) je bil pri porotnem sodišči v Celji posestnik Martin Lah iz Jurovec v majšperški župniji. Nesrečni mož ubil je v hudi jezi dne 25. oktobra svojega tasta Štefana Šalamuna, ker ga je le-ta tožil za 824 gld. —

(Legar) začel je razsajati v goriški okolici, sosebno v Št. Maverskem vikarijatu in umrlo je že več mladih deklet. Tudi iz drugih krajev na Primorskem se čuje, da so je legar javil.

(Drzna tatvina.) V župnijsko hišo v Podgrajah pri Voloski v Istri ulomili so pred kratkim tatovi in odnesli iz fajmoštrove spalnice precej težko blagajno, v kateri je bilo za 4000 gld. državnih obligacij, za 2000 gld. dolžnih listov in srebrna ura z verižico, vredna 28 gld. Žandarmerija zasleduje drzne tatove jako skrbno, pa jim do sedaj še ni mogla priti na sled.

(Uboj.) V noči dne 21. novembra udrli so trije kamenarji iz Gorenjega Dupleka v župniji sv. Martina pod Vuberkom na spodnjem Štajerskem v hlev J. Schönwetterja. Ker je ta slišal ropot in šum, hitel je gledat, kaj se godi. Komaj pa je stopil v hlev, udaril ga je jeden tatov s kolom po glavi tako močno, da je drugo jutro umrl. Tatove imado že pod ključem v Mariboru.

(Nov premogokop.) V kratkem odprli bodo v Rajhenštajnu blizu Rajhenburga, kjer že dolgo časa iščejo premog, novo premogovo jamo. Zdj se že dela cesta od premogokopa do okrajne ceste, da se olajša izvažanje premoga. Ljudje so tega zelo veseli, ker bode vsaj nekoliko zaslužka.

(Sibirska železnica.) Do srede julija meseca dodelalo se je prvih 100 vrst Sibirske železnice, za katero progo je bilo treba nad 40000 kubičnih metrov zarez in napisov, ter 240 kubičnih metrov kamenitih mostov in prelogov. Delalo je: 2500 vojakov, 1200 sibirskih kaznjencev, 400 ruskih delavcev, 1700 Kitajcev in mimo teh še 125 ruskih in 300 kitajskih kamnosekov.

(Tatvina na pošti.) V mestu Rotterdam ukradel je neki poštni uradnik denarno pošiljatev 150000 gld. in potem pobegnul. Dosedaj ga še niso ujeli.

(Pozabljen mrlič.) Pred tremi meseci našli so v neki občini blizu Temesvara na Ogorskem truplo samomorilca. Prenesli so truplo v ondotno mrtvašnico, kjer je mrtveca spoznala njegova žena. Te dni šla je udova na pokopališče, da bi postavila križ na grob svojega pokojnega moža — a zvedela je tu, da mrliča niti pokopali niso. Truplo ležalo je tri mesece v mrtvašnici — pozabljeno.

(Pošten pismonoša.) Neki krčmar v Trstu dal je pismonoši pet krajcarjev napivnine. Mej temi krajcarji bil je pa zlat, vreden 20 frankov ali 10 gld., katerega je krčmar nevedé pomešal mej bakreni denar. Poštenu pismonoša vrnil se je čez nekaj ur in izročil krčmarju cekin, ki mu ga je bil ta po pomoti dal.

(Mati zaklala sina.) Blizu Budimpešte na Ogorskem primerila se je nastopna dogodba: K nekemu ondotnemu posestniku prišel je proti večeru neznan, kakih 32 let star tujec in prosil prenočišča. Gospodarja ni bilo doma in gospodinja uslišala je prošnjo tujca. Tujec pokazal je v razgovoru s kmetico 7000 gld. in povedal, da se je s tem zaslužkom vrnil iz Amerike, kjer je bil 16 let.

Kmetica polakomnila se je teh denarjev in po noči umorila tujca. Ko se je zjutraj gospodar vrnil na svoj dom in videl umorjenca — spoznal je lastnega svojega sina, katerega je bila mati zaklala.

(Srečen gost.) V neki gostilni v Milanu naredil je krčmar svojemu gostu tako velik račun, da se ga je ta kar ustrašil. Iz jeze stavil je številke tega računa v loterijo, zadel terno ter dobil izplačanih 106.250 lir ali 50.000 gld. našega denarja.

(Zgorela je) pri sv. Duhu pri Škofji Loki petdesetletna kmetica Reza Tušek v leseni kajži posestnika Petra Porente. Ker je bila vsa hiša že v plamenu, ni se žena mogla več rešiti skozi vrata in hotela zato uteči skozi okno. Kakor drugod, bilo je pa tudi v tej hiši okno tako majhno, da sirota ni mogla skozi in zgorela je, še predno je mogel nje sin, ki jo je hotel rešiti, priti do nje.

(Drzni tatovi.) Posestniku Martinu Ovnu v Zavogljju v okolici ljubljanski ukradli so neznani tatovi iz zaprte shrambe 24 centov sena. Žandarji iz Velč zasledili so predrzne tatove in je odpeljali v Ljubljano v zapor, kjer jim bodo že prisodili primerno kazen.

(Morilka svojega otroka.) V Ločni na Dolenjskem zagrebela je neka dekla novorojeno nezakonsko svoje dete v pleve pod stejo, kjer se je zadušilo. Nečloveški tej materi prišli so pa kmalu na sled in jo odgnali v zapor v Novomesto.

(Volka ustrelil) je te dni knez Windischgrätz, posestnik haasberške graščine pri Planini. Volk je bil

precej star in zelo močan, ter je bil napravil že mnogo škode.

(Srečna vas.) V vasi Škrbina na Krasu odpravili so že pred osmimi meseci žganjepitje, tako da zdaj ni ondu dobiti v nobeni gostilni žganja. Posledice te prekorne naprave poznajo se že sedaj. Ljudje postali so zmerni in bolj delavni, zanimajo se za javno življenje in ne tiše samo v krčmo. Celó bralno društvo so si osnovali in vsi so te ustanove prav veseli. Tisti pa, ki so bili iz začetka hudi nasprotniki, novemu podjetju, postali so zdaj, ko so se prepričali, da je res koristno, najboljši pristaši in največji podporniki. Srečno to vas bi lahko postavili kot vzgled marsikateri drugi na Slovenskem.

Za kratek čas.

Naglica. Stotnik: Niste vredni — tepci — da vas vadi vaš stotnik, za vas bi bil dober — osel. — Tako! — a sedaj gospod poročnik prevzemite Vi vaje.

Iz vojaške šole. Podčastnik: Hvala lepa — Miško — bil si v gimnaziji, iz živalstva dobil si dober red, pa ne veš, koliko konj ima jedna eskadrona.

Vrnil mu je. A. Pomisli, kakšen stroj so iznašli v Ameriki. Na jedni strani mečejo cunje notri, na drugi strani prihajajo tiskane novine ven. — B. Nič posebnega. Jaz sem videl stroj, v katerega so na jedni strani metali neostrižene ovce, na drugi strani izlazili so tiskani opomini za neizplačane račune siromaških krojačev.

Poučne stvari.

Ne tratimo krme!

Pomanjkanje krme spravlja gospodarja v največjo zadrego in ni nam tegadel dovolj poudarjati, da moramo biti s pridelano krmo varčni. To varčnost pa ni razumeti na ta način, da naj živini odmerjamo malo krme ter jo slabo redimo. Tako ravnanje bi bilo pač popolnoma napačno, ker nam slabo rejena živina ne boče dajala nikdar primernih koristij. Varčnost v krmljenji ne obstoji torej v tem, da odtegujemo živini potrebni živež, temuč v tem, da ne tratimo in ne zametujemo krme, da porabimo za krmljenje vse, kar je le mogoče in da pripravljamo krmila za pokladanje tako, da jih zamore živina kolikor le mogoče dobro izkoristiti.

Tako moramo ravnati vsako leto, zlasti pa še ob slabih letinah, kedar nam primanjkuje krme. Takrat je gledati gospodarju na vsako bilko, da se ne zavrže po nepotrebnem.

Varčen gospodar bo pred vsem gledal, da ne dela živina zjedij, katere zmečejo hlapci potem običajno pod živino. Živalim pokladati je tegadel krmo po večkrat in v malih odmerkih ali porcijonih. Čisto napačno pa je, če založimo jasli z obilo krmo, tako da so polna. Vsled obilega vohanja postane krma tako neokusna, da jo žival ne mara použiti do čistega in tako ostajajo zjedi v jaslih, ki prihajajo potem redno v gnoj.

Ali ni odpadla krma popolnoma zavržena?

Če primanjkuje krme, izkoristiti moramo tudi manj vredna in slabša krmila, kakor slamo od jarega žita (ječmenovo ali ovseno slamo) in pleve, — zlasti ovsene. Sama slama in pleve seveda niso prava krmila

za živino, ker so premalo tečna. Namesto sena, ki je samo zase živini najbolj prikađen živež, jih ne moremo pokladati. Toda v letih, ko ni dovolj sena, pa le kaže mešati med seno tudi slamo in pleve. Tako mešana krma je gotovo manj tečna, kakor samo seno. Ali če pokladamo poleg sena, in slame tudi še nekaj bolj tečne krme kakor je seno n. pr. zrnje ali otrobe, pa je izravna zopet redilnost krme in mešanice, boče prava gledé na njeno tečnost.

Če potrebujemo n. pr. na 100 kg žive teže $3\frac{1}{2}$ kg sena na dan ali pa za eno glavo, ki tehta 500 kg, $17\frac{1}{2}$ kg sena in če pokladamo namesto $17\frac{1}{2}$ kg sena le 15 kg sena in $2\frac{1}{2}$ kg ovsene slame, tako je umevno, da je ta zmes premalo tečna in da je treba tegadel pridejati še nekaj take krme, ki je tečnejša od sena. Tako tečna krmila so žitno zrnje in otrobi, katere primešavamo z najboljšim uspehom takovi mešanici. Žitno zrnje kakor oves, turšico itd. pa je prej zdrobiti. Če nismo zobáli doma pridelali, treba jo je kupiti in večkrat si na ta način z dokupljenim zrnjem prihranimo še enkrat toliko vrednost na senu.

Kako pa je krmila najbolje mešati in pripraviti za pokladanje? Krmila zamoremo le tedaj dobro pomešati, če jih zrezemo. Zrezana krmila so tudi sploh lažje prebavljiva in tegadelj tudi bolj tečna. Z zrezanimi krmili smo pa tudi lažje varčni. Reznja krme nam daje torej obile koristi in želeti je, da bi gospodarji sploh rezali krmo v svrhu dobrega mešanja in večje varčnosti. Časa za reznjo krme imamo po zimi dovolj, če ne po dnevu, pa po večerji n. pr. od 7. do 9. ure zvečer. Za spanje in počitek nam preostaja pri toliki pridnosti še zmeraj zadosti časa.

Ravnajmo tako in izognili se bomo nevšečnim posledicam potratnega krmljenja!

Kako je zboljšati žarkavo surovo maslo.

Žarkavo ali žaltavo surovo maslo moramo v ta namen prav dobro gnesti v svežen mleku, potem pa še izprati v vodi in nasoliti. Maslena kislina, ki dela surovo maslo žaltavo, se namreč raztopi v svežem mleku. V maslu zaostalo mleko se pa odstrani z izpiranjem masla v vodi. Na ta način postane maslo zopet okusno in zdravo.

Kravam mleko pregnati.

Če hočemo kravam, katere mislimo dobro opitati in prodati, mleko pregnati, skuhamo orehovega listja ter umivajmo s to vodo saj 4 ali 5 krat na dan kravje vime po 5 minut dolgo. Ako hočemo še prej vspeh doseči, dajmo kravi zjutraj in zvečer kake $\frac{3}{4}$ litre te vode popiti.

Paradižnike sveže ohraniti.

Vrtnar Köhler priporoča na ta le način paradižnike sveže ohraniti: Odberó naj se najlepši in popolnoma zdravi paradižniki ter naj se zavijó vsak posebej v trtne liste. Tako zaviti paradižniki zložé se v lonce ali v majhne sodčke, ki se zalijó s svežo vodo, tako da stoji voda vedno nad paradižniki. Vsak drugi dan se voda odlije ter nadomesti s svežo. Ker je to sredstvo lahko izpeljivo, priporočamo ga našim gospodarjem v poskušnjo.

Rešitev konj ob požaru.

Znano je, kako težko je spraviti konja iz hleva, ako gori hlev ali pa kako sosedno poslopje. Skušnja pa uči, da gré konj tudi ob taki priliki prav rad iz hleva, ako ga osedlamo ali pa obrzdamo. Žalibog, je to priprosto sredstvo prav malo znano, če je pa znano, ob času nevarnosti malo kdo nanj misli.

Sredstvo zoper zmrznene grebene pri kurih.

Za zmrznene grebene priporoča se najbolj večkratna snažnja z glicerinom. Če pa ni glicerina dobiti, kakor n. pr. na deželi, ravnajmo pa na sledeči način:

Vzemimo kos ledú. Nad ledom držimo gorečo trsko od smolnatega jelovega lesa, vrh plaména pa kos surove slanice (špeha) tako, da kapljá mast in smola od trske na led. S prstom naredimo iz tega mazilo, s katerim namažemo potem kurji greben.

Poraba krompirja namestu mila.

Malokomu bode znana poraba krompirja namestu mila ali žajfe za snaženje perila itd. Krompir se skuha na pol, tako da v roki ne razpade in se s takim krompirjem tako drgne kakor z milom. Krompir naredi neki perilo čedneje in bolj belo kot pa milo. Rute in tkanine, posebno svilnate, ki so barvane s slabimi barvili, je boljše s krompirjem snažiti, ker ta ne razjé ne tkanine, ne barve.

Cikorija v kavi.

Dandanes je prišlo v navado, da se niti jedna žlica kave ne more skuhati, da se ji ne bi pridejalo vsaj malo cikoriije, dasi se s tem kava prav nič ne zboljša, ker v cikoriiji ni trohice kafeina, radi česar baš kavo pijemo. Dobre gospodinje so že zdavno nehale dajati cikoriije v kavo. Ako hočemo spoznati, jeli v kavi cikoriija, vtak-

nimo v goščo špico od noža. Ako se nož zamaže, potem je cikoriija v kavi, ako pa ostane jeklo svetlo, potem pijemo čisto kavo.

Sol v kavi.

Sol je sredstvo, s katerim se poboljšava kava. Ako se n. pr. na 15 gramov kave primeša pol naprstnika dobro stolčene soli, postane kava tečna, da si bolje ne trebaš želeti.

Kako Angleži solijo meso.

Znano je, da se angleško suho meso odlikuje po tečnosti in finosti. Angleži delajo tako: raztopijo 3 kg kuhinjske soli, 50 g solitra in pol kilograma sladkorja v 20 l vode. Ta razstopljina se prekuha, se potem openi in ko se ohladi, zaliva se ž njo meso.

Mešanje mleka z vodo

je že podedovan greh zlasti pri prebivalstvu blizu mest. Kakó poznati, da je mleko pomešano z vodo? Takó le: Kaniti je treba kapljico mleka na noht našega prsta. Ako kapljica ne razpade, je mleko čisto: če pa razpade, pomešano je z vodo. Tudi lahko vtaknemo iglo v mleko. Če na njej obvisi, mešano je; ako ga nič ne obvisi, je pa čisto.

Ohranjevanje kislega zelja.

Kadar se na kislem zelju (kapusu) začena delati plesnoba, naj se polagoma polije po njem kakega pol litra dobrega tropinovca. To je treba ponoviti dvakrat ali trikrat. Plesnoba povsem izgine, zelje se izvrstno ohrani ter dobi jako prijeten duh in okus.

Mastni madeži

čistijo se jako dobro na ta le način: Najpoprej se madež dobro izpere z vinskim cvetom ali tudi z žganjem. Ko je to delo dovršeno, pusti se kake dve ali tri ure, da se posuši. Na to se dotično mesto dobro natré in izžmè z rumenjacom od jajca, izpere se z vodo ter s ščetjó uravna, pa je obleka povsem čista.

Loterijske srečke

dne 17. decembra t. l.

Praga 35, 49, 71, 44, 32.

Tržne cene v Ljubljani

dne 16. decembra t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	8	75	Špeh povojen, kgr.	—	62
Rež,	6	80	Surovo maslo,	—	70
Ječmen,	4	39	Jajce, jedno	—	3
Oves,	3	09	Mleko, liter	—	8
Ajda,	5	20	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso,	4	87	Telečje	—	58
Koruza,	5	30	Svinjsko	—	48
Krompir,	2	52	Koštrunovo	—	40
Leča,	11	—	Pišanec	—	45
Grah,	10	—	Golob	—	18
Fižol,	9	—	Seno, 100 kilo	—	1 87
Maslo, kgr.	—	84	Slama,	—	2 14
Mast,	—	64	Drva, trda, 4 metr.	—	7
Špeh frišen	—	50	" mehka, 4 "	—	5

Mala oznanila.

Vsaka beseda 2 kr.

Valentin Zarnika zbrani spisi, nevezani 60 kr., po pošti 70 kr.

Josip Jurčiča zbrani spisi, nevezani zvezek 60 kr., lepo vezan 1.—gld., po pošti 10 kr. več. Dosedaj je izšlo 9 zvezkov.

Kuverte s firmo (naslovom), račune itd. izvršuje po nizki ceni „Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Dober in trajen zaslužek dobe osebe, katere pridejo mnogo v dotiko z občinstvom.

Pri **IGNACIJ ŽARGI** Pri nizki ceni.

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 4

priporoča svojo veliko izborno zalogo

modnega, manufakturnega blaga,

vsakovrstnega perila, kravat itd., blaga za

➔ krojače in šivilje. ➔

Prodaja tudi prav po znižani ceni vsakovrstne

zimske potrebščine. (18—1)

Banka „Slavija“ v Pragi

priporoča se za

zavarovanje življenja

po najraznovrstnejših načinih ter za

zavarovanje proti požarnim škodam.

Banka „Slavija“ je po številu svojih členov, po letnih prejemkih in po premoženji svojem, katero je v **dva in dvajsetih letih njenega obstoja iz nič narastlo nad šest milijonov goldinarjev**, jedna največjih zavarovalnic naše države.

Vse škode, ki se prigode vsled ognja, strele, razpoka ali vsled poškodovanja pri gašenju, cenjuje in izplačuje se takoj. Za take škode izdala je banka doslej **že nad osemnajst milijonov goldinarjev**.

Uprava banke je čisto narodna; vse notranje njeno uradovanje vrši se izključno le v slovenskih jezikih.

Krajne zastope ima „Slavija“ po vseh večjih krajih na Slovenskem; **generalni zastop** — ki je doslej izgotovil že nad 100.000 zavarovalnih pogodb — **pa se nahaja v Ljubljani, v lastni hiši bankini** (1—8)

v Gospodskih ulicah št. 12.

Zobni zdravnik iz Berolina

UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 Ljubljana I. nadstropje

ordinuje od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne; ob nedeljah od 9.—11. ure dopoldne; za siromake ob petkih od 9.—10. ure dopoldne. (14—5)

Prvi slovenski

Za leto 1892.

SKLADNI KOLEDAR

izšel je v

„Národni Tiskarni“

v Ljubljani.

Cena 50 kr., po pošti 60 kr.

S. Gregorčič: **Poezije**. II. zvezek.

Dobivajo se vezani in broširani v raznih barvah, v pravem angleškem platnu, z zlato obrezo, pozlačenim hrbtom in pozlačeno sprednjo stranjo.

Elegantno vezani izvodi po 1 gld. 60 kr.,
Broširani „ „ 1 „ — „
po pošti 5 kr. več.

Priporočam tudi svojo bogato oskrbljeno

knjigoveznico

z najnovejšimi stroji v izdelovanje vsakovrstnih

knjigoveznih in galanterijskih del.

Udano se priporoča (17—3)

Franjo Dežman

knjigovez, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6.